

**การประเมินผลกระทบด้านสุขภาพ:
การก่อกองนโยบายสาธารณะ
ที่ควรถูกประเมินฯ**

**ผศ.ดร.นพ.ปัตพงษ์ เกษสมบูรณ์
ภาควิชาเวชศาสตร์ชุมชน คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น**

ขอบเขตเนื้อหา

1. วัตถุประสงค์การกลั่นกรอง
2. แนวทาง/วิธีการกลั่นกรอง
3. การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้

1. วัตถุประสงค์การกลั่นกรอง

1. คัดเลือกนโยบาย/โครงการพัฒนา
2. จัดสรรทรัพยากร

2. แนวทาง/วิธีการกลั่นกรอง

1. กำหนดผู้รับผิดชอบ
2. ตั้งเกณฑ์การตัดสินใจ
3. พิจารณาให้คะแนน (น้ำหนัก) ตามเกณฑ์
4. ตัดสินใจเลือกนโยบาย/โครงการพัฒนา
5. มอบหมาย/จัดสรรทรัพยากร

3. การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3.1 ประเภทผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- 1) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ
- 2) เจ้าของโครงการ
- 3) ผู้ได้รับผลกระทบ
- 4) สาธารณชน

3. การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ต่อ)

3.2 จุดยืนของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

- 1) ผู้สนับสนุน
- 2) ผู้คัดค้าน

3. การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ต่อ)

	ผู้สนับสนุน	ผู้คัดค้าน
ผู้มีอำนาจตัดสินใจ		
เจ้าของโครงการ		
ผู้ได้รับผลกระทบ		
สาธารณชน		

4. เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้

4.1 การตั้งเกณฑ์การตัดสินใจ

- 1) ใช้เกณฑ์ที่มีอยู่แล้ว
- 2) สร้างเกณฑ์ขึ้นมาใหม่

การให้คะแนน: 1 = น้อย , 2= ปานกลาง , 3 = มาก

ตัวอย่างเกณฑ์การกลั่นกรอง

เกณฑ์การคัดเลือก	นโยบาย 1	นโยบาย 2	นโยบาย 3
1) โอกาสในการเกิดผลกระทบด้านลบสูง ต่อคนและสิ่งแวดล้อม อย่างกว้างขวาง (ขนาดของผลกระทบ)	1 2 3	1 2 3	1 2 3
อธิบาย:			
2) ผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น มีความรุนแรงสูง (ความร้ายแรงของผลกระทบ)	1 2 3	1 2 3	1 2 3
อธิบาย:			
3) ผลกระทบทางลบที่อาจจะเกิดขึ้น มีผลต่อกลุ่มเปราะบาง และเพิ่มความเหลื่อมล้ำทางสังคม (ความเป็นธรรม)	1 2 3	1 2 3	1 2 3
อธิบาย:			
4) สังคมมีความสนใจถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นมาก (ความตระหนักของชุมชน)	1 2 3	1 2 3	1 2 3
อธิบาย:			
5) การประเมินผลกระทบฯ อาจจะสามารถปรับเปลี่ยนนโยบายสาธารณะนั้น ๆ ให้สร้างผลกระทบทางบวกต่อสุขภาพได้มาก (ประสิทธิผล)	1 2 3	1 2 3	1 2 3
อธิบาย:			
6) มีการสนับสนุนจากฝ่ายต่าง ๆ ทั้งทางกฎระเบียบ, ทรัพยากร, ผู้นำองค์กร อย่างเพียงพอ (ทรัพยากร)	1 2 3	1 2 3	1 2 3
อธิบาย:			
รวมคะแนน	6 12 18	6 12 18	6 12 18

4. เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้ (ต่อ)

4.2 พิจารณาให้คะแนน (น้ำหนัก) ตามเกณฑ์

- 1) ใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ/เชิงคุณภาพ
- 2) ใช้วิจารณญาณของคณะกรรมการ

4. เครื่องมือ/เทคนิคที่ใช้ (ต่อ)

4.3 การตัดสินใจเลือกนโยบาย/โครงการพัฒนา

- 1) การวิเคราะห์ทางการเงิน/ทรัพยากร
- 2) การมอบหมายผู้รับผิดชอบ

กิจกรรมกลุ่ม

กลั่นกรอง คัดเลือกนโยบาย โควิด-19

- 1) แจงแจงนโยบายโควิดที่น่าทำ HIA
- 2) วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
- 3) ตั้งเกณฑ์การตัดสินใจ
- 4) พิจารณาให้คะแนนตามเกณฑ์
- 5) ตัดสินใจเลือก เพื่อนำไปใช้ในขั้นตอน scoping

นโยบายโควิด (ตามที่เป็นข่าว)

- 1) เปิดศูนย์บริหารสถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด (ศบค.)
- 2) การรณรงค์อยู่บ้านหยุดเชื้อเพื่อชาติ
- 3) มาตรการ เยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ
- 4) ห้ามออกจากเคหสถาน 22.00 - 04.00 น.
- 5) ห้ามหรือข้อจำกัดการดำเนินการหรือการทำกิจกรรมบางอย่าง
- 6) ห้ามใช้อาคารสถานที่และสถาบันการศึกษา ห้ามจัดการเรียนการสอน
- 7) ห้ามจัดกิจกรรมที่มีผู้เข้าร่วมจำนวนมาก เช่น การประชุม สัมมนา
- 8) ห้ามใช้ท่าอากาศยาน เพื่อการขึ้นลง
- 9) ให้ผู้เดินทางเข้าราชอาณาจักรทางบก นำ อากาศ ปฏิบัติตามเงื่อนไขที่กำหนด
- 10) แยกกัก กักกัน คุ่มตัวไว้สังเกต ณ ที่เอกเทศ
- 11) ให้อำนาจผู้ว่าราชการจังหวัด ปิดจุดเสี่ยง สถานที่ บันเทิง ห้าง คลินิก บ่อน อาบ อบนวด และอื่น ๆ
- 12) การปฏิบัติศาสนกิจหรือศาสนพิธีในวันสำคัญ ทางศาสนา ให้เป็นไปตามดุลพินิจของผู้ดูแลสถานที่
- 13) ให้ชะลอการเดินทางข้ามจังหวัด ข้ามพื้นที่ จังหวัด
- 14) การผ่อนปรนมาตรการต่าง ๆ ข้างต้น หลัง สถานการณ์คลี่คลาย

จัดกลุ่ม นโยบายโควิด

1. การรักษาระยะห่าง/หน้ากาก/การกักตัว
2. การจำกัดกิจการทางเศรษฐกิจ/การเดินทาง
3. การตรวจคัดกรอง/การรักษาโรคจากโควิด
4. การป้องกันในอนาคต เช่น วัคซีน
5. การกู้เงินเยียวยา ปชช.และกระตุ้นเศรษฐกิจ
6. นโยบายอื่น ๆ